

MINISTRI MÄÄRUS

Tallinn

Kuupäev digitaalallkirjas nr 19

Muinsuskaitseameti põhimäärus

Määrus kehtestatakse Vabariigi Valitsuse seaduse § 42 lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Muinsuskaitseameti staatus

(1) Muinsuskaitseamet (edaspidi *amet*) on Kultuuriministeeriumi valitsemisalas tegutsev valitsusasutus, mis teostab muinsuskaitse ja muuseumide valdkonnas täidesaatvat riigivõimu ja järelevalvet, kohaldab riiklikku sundi seaduses ettenähtud alustel ja ulatuses ning viib läbi kultuuripärandi valdkonna arendustegevusi.

(2) Amet esindab ülesannete täitmisel riiki.

§ 2. Ameti eelarve, pitsat ja sümboolika

(1) Amet on riigieelarvest finantseeritav asutus, millel on oma eelarve.

(2) Ametil on väikese riigivapi kujutise ja oma nimega pitsat.

(3) Ameti dokumendiplankide ja pitsati kasutamise kord määratakse ameti asjaajamiskorras.

§ 3. Ameti asukoht

Amet asub Tallinnas Pikk tn 2, 10123.

§ 4. Ameti ingliskeelne nimetus

Ameti nimetus inglise keeles on *Estonian National Heritage Board*.

§ 5. Järelevalve ameti tegevuse üle

(1) Ameti kõrgemalseisev valitsusasutus on Kultuuriministeerium.

(2) Ameti tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle teeb järelevalvet valdkonna eest vastutav minister.

(3) Ameti tegevust koordineerib Kultuuriministeeriumi kantsler.

2. peatükk

Tegevusvaldkond ja ülesanded

§ 6. Ameti tegevusvaldkond ja ülesanded

(1) Ameti tegevusvaldkond on riigi kultuuripärandipoliitika ning arengukavade elluviimine.

(2) Oma tegevusvaldkonnas täidab amet järgmisi ülesandeid:

- 1) valmistab ette ja viib ellu kultuuripärandi valdkonna arendusprojekte ning analüüsib kultuuripärandi valdkonna arengusuundi;
- 2) korraldab kultuuripärandi uuringuid, kogub statistikat ja analüüsib kultuuripärandi seisundit;
- 3) koostab ja teeb kättesaadavaks kultuuripärandialast teavet, metoodilisi materjale ja standardeid ning korraldab teabepäevi ja avalikkuse kaasamist;
- 4) viib oma pädevuse piires läbi mälestiseks ja muinsuskaitsealaks tunnistamise menetlusi ning valmistab ette mälestiseks ja muinsuskaitsealaks tunnistamise õigusaktide ning muinsuskaitsealade kaitsekordade eelnõusid;
- 5) viib oma pädevuse piires läbi mälestiseks ja muinsuskaitsealaks olemise lõpetamise menetlusi ning valmistab ette riikliku kaitse lõpetamise õigusaktide eelnõusid;
- 6) koordineerib muuseumide riiklikku kogumispoliitikat, annab suuniseid muuseumide kogumispõhimõtete kujundamiseks ning nõustab muuseumide tegevusega seotud küsimustes;
- 7) nõustab mälestise ja muinsuskaitsealal asuva ehitise omanikku või valdajat mälestise või ehitise hooldamise, remondi, ehitamise, konserveerimise ja restaureerimise küsimustes, annab soovitusi ja juhendid ning vajaduse korral väljastab hoolduskavasid;
- 8) annab seaduses sätestatud juhtudel muinsuskaitse eritingimusi, tööde tegemise lubasid ning kooskõlastab üld- ja detailplaneeringu muinsuskaitse eritingimusi;
- 9) määrab seaduses sätestatud juhtudel uuringuid ja menetleb uuringuteatisei;
- 10) hindab uuringu- ja muinsuskaitse järelevalve aruannete vastavust ning korraldab uuringu ja muinsuskaitse järelevalve tegemise kulude hüvitamist;
- 11) hindab arheoloogilise leiu kultuuriväärtust, määrab leiuautasu, arheoloogilisi leide säilitava asutuse või korraldab leiu võõrandamise leidjale;
- 12) annab arheoloogilise leiu otsimiseks otsinguvahendi lubasid ning sukeldumislubasid;
- 13) korraldab arheoloogiliseks leiukohaks määramist;
- 13) valitseb riigile kuuluvaid veealuseid mälestisi ning korraldab mälestiste tähistamist;
- 15) hindab seaduses sätestatud juhtudel muinsuskaitse valdkonnas tegutsevate isikute kvalifikatsiooni vastavust pädevuse nõuetele ning annab pädevustunnistusi;
- 16) peab kultuurimälestiste registrit ja muuseumide andmekogu;
- 17) teeb seaduses sätestatud juhtudel oma pädevuse piires riiklikku ja haldusjärelevalvet;
- 18) korraldab seaduste ja määrustega sätestatud toetuste ja hüvitiste menetlemist;
- 19) viib läbi rahvusvahelise näituse omanikule tekkinud kahju riigi poolt hüvitamise tagamise taotluste ning hüvitistaotluste menetlusi ning valmistab ette otsuse eelnõusid;
- 20) annab seaduses sätestatud juhtudel kultuuriväärtuste väljaveolubasid ja teatisei ning teeb sellega seotud kultuuriväärtuste ekspertiisei;
- 21) täidab Euroopa Liidu liikmesriigist ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamiseks ettenähtud keskasutuse ülesandeid;
- 22) teeb koostööd mäluasutuste, kohaliku omavalitsuse üksuste ja riigiasutustega kultuuripärandi kaitse korraldamisel ja valdkonna arendamisel ning teeb neile ettepanekuid;
- 23) teeb koostööd kultuuripärandialast haridust andvate institutsioonidega;
- 24) korraldab Eesti kultuuripärandi tutvustamist Eestis ja välismaal;
- 25) osaleb rahvusvahelistes projektides;

26) teeb Kultuuriministeeriumile ettepanekuid muinsuskaitse ja muuseumivaldkonna õigusaktide muutmiseks.

(3) Amet täidab teisi õigusaktidega pandud ning ministri ja Kultuuriministeeriumi kantsleri antud ülesandeid.

3. peatükk

Ameti juhtimine

§ 7. Peadirektor

Ametit juhib peadirektor, kelle nimetab ja vabastab ametist minister Kultuuriministeeriumi kantsleri ettepanekul.

§ 8. Ameti peadirektori pädevus

(1) Ameti peadirektor:

- 1) juhib ameti, samuti temale vahetult alluvate ametnike ja töötajate ning struktuuriüksuste tööd ning korraldab ameti struktuuriüksuste juhtide kaudu ameti pädevusse kuuluvate ülesannete täitmist;
- 2) vastutab ameti tegevust korraldavate õigusaktide täpse ja otstarbeka täitmise eest ning annab aru ministrile;
- 3) teeb teenistuslikku järelevalvet ministri määratud ulatuses ja korras;
- 4) nimetab ametikohale ja vabastab ametikohalt ameti koosseisu kuuluvad ametnikud ning sõlmib, muudab ja lõpetab töölepinguid ameti töötajatega;
- 5) esitab ministrile ettepanekuid ameti eelarve kohta ning vastutab selle täpse ja otstarbeka täitmise eest;
- 6) esitab ministrile ettepanekuid oma tegevusvaldkonna korraldamiseks ning muinsuskaitse ja muuseumivaldkonda puudutavate õigusaktide muutmiseks ja täiendamiseks;
- 7) kinnitab ametnike ja töötajate ametijuhendid, kohaldab ameti teenistujatele ergutusi ning määrab distsiplinaarkaristusi ja hoiatusi;
- 8) hoiab ameti vapipitsatit ja kinnitab selle kasutamise korra;
- 9) kinnitab ameti töökorraldust ja töö tasustamist puudutavad korrad kooskõlas õigusaktidega;
- 10) korraldab ameti valduses oleva riigivara kasutamist ning käsutab ameti eelarvevahendeid vastavalt kultuuriministri kinnitatud eelarvele;
- 11) esindab ametit ja annab volitusi ameti esindamiseks;
- 12) täidab teisi talle seaduse, Vabariigi Valitsuse määruse ja korraldusega ning kultuuriministri määruse ja käskkirjaga pandud ülesandeid.

(2) Ameti juhtimiseks ja tegevuse korraldamiseks annab peadirektor käskkirju ning suulisi ja kirjalikke korraldusi.

(3) Peadirektor võib moodustada nõuandva õigusega ajutisi või alalisi komisjone, määrates nende ülesanded ja töökorra.

§ 9. Struktuuriüksuste juhid

(1) Ameti struktuuriüksuste juhid on ameti osakondade juhid (edaspidi *üksuse juht*).

(2) Üksuse juhi nimetab ametisse ja vabastab ametist peadirektor.

(3) Üksuse juht allub vahetult peadirektorile.

(4) Üksuse juht juhib ja esindab üksust oma vastutusalas ametis, tagab üksuse eesmärkide saavutamise ja ülesannete täitmise ning annab peadirektorile üksuse tegevusest aru.

4. peatükk

Ameti struktuur ja struktuuriüksuste põhiülesanded

§ 10. Ameti struktuuriüksused

(1) Ameti struktuuriüksused on osakonnad.

(2) Ameti struktuuri võivad kuuluda väljaspool struktuuriüksusi asuvad ametnikud ja töötajad, kes toetavad ameti põhiülesannete täitmist ja alluvad vahetult peadirektorile.

§ 11. Ameti osakonnad

(1) Ameti osakonnad on:

- 1) muuseumide ja kunstipärandi osakond;
- 2) ehitiste ja arheoloogia osakond;
- 3) nõustamisosakond;
- 4) järelevalve osakond;
- 5) kommunikatsiooniosakond;
- 6) pärandihalduse osakond;
- 7) tugiteenuste osakond.

(2) Muuseumide ja kunstipärandi osakonna põhiülesanded muuseumide ning kunsti- ja tehnikamälestiste valdkonnas on:

- 1) valmistada ette ja viia ellu arendusprojekte ning analüüsida arengusuundi;
- 2) korraldada uuringuid;
- 3) koordineerida muuseumide riiklikku kogumispoliitikat, anda suuniseid muuseumide kogumispõhimõtete kujundamiseks ning nõustada muuseumide tegevusega seotud küsimustes;
- 4) menetleda rahvusvahelise näituse omanikule tekkinud kahju riigi poolt hüvitamise tagamise taotlusi ning hüvitistaotlusi;
- 5) nõustada mälestiste omanikke või valdajaid mälestise hooldamise, konserveerimise ja restaureerimise küsimustes ning anda soovitusi ja juhendid, sealhulgas hoolduskavasid;
- 6) korraldada oma pädevuse piires mälestiseks tunnistamise või lõpetamise menetlusi ning valmistada ette vastavate õigusaktide eelnõusid;
- 7) anda seaduses sätestatud juhtudel välja muinsuskaitse eritingimusi ja tööde tegemise lubasid, menetleda uuringuteatise ja tööde tegemise teatise;
- 8) menetleda kultuuriväärtuste väljaveo lubasid ja teatise ning teha sellega seotud kultuuriväärtuste ekspertiise;
- 9) korraldada mälestiste tähistamist;
- 10) rakendada toetusprogramme.

(3) Ehitiste ja arheoloogia osakonna põhiülesanded ehitise-, ajaloo- ja arheoloogiamälestiste valdkonnas ning muinsuskaitsealade osas on:

- 1) valmistada ette ja viia ellu arendusprojekte ning analüüsida arengusuundi;
- 2) korraldada uuringuid;
- 3) korraldada oma pädevuse piires mälestiseks ja muinsuskaitsealaks tunnistamise või lõpetamise menetlusi ning valmistada ette vastavate õigusaktide eelnõusid;
- 4) nõustada mälestise ja muinsuskaitsealal asuva ehitise omanikke ja valdajaid mälestise või ehitise hooldamise, remondi, ehitamise, konserveerimise ja restaureerimise küsimustes ning anda soovitusi ja juhendeid, sealhulgas hoolduskavasid;

- 5) määrata uuringuid, anda seaduses sätestatud juhtudel välja muinsuskaitse eritingimusi, tööde tegemise lubasid, menetleda uuringuteatise ja tööde alustamise teatise, kooskõlastada üld- ja detailplaneeringu muinsuskaitse eritingimusi ning osaleda planeerimismenetlustes;
- 6) korraldada uuringu ja muinsuskaitsele järelevalve kulude hüvitamist;
- 7) lahendada arheoloogilisi leide puudutavaid küsimusi, korraldada arheoloogiliseks leiukohaks määramist ning anda otsinguvahendi lubasid;
- 8) valitseda veealuseid mälestisi ja anda sukeldumislubasid;
- 9) korraldada mälestiste tähistamist;
- 10) rakendada toetusprogramme.

(4) Nõustamisosakonna põhiülesanded maakondlikul tasandil ja oma pädevuse piires on:

- 1) nõustada mälestise ja muinsuskaitsealal asuva ehitise omanikke ja valdajaid mälestise või ehitise hooldamise, remondi, ehitamise, konserveerimise ja restaureerimise küsimustes ning anda soovitusi ja juhendeid, sealhulgas hoolduskavasid;
- 2) määrata uuringuid, anda välja muinsuskaitse eritingimusi, tööde tegemise lubasid, menetleda uuringuteatise ja tööde tegemise teatise ning kooskõlastada üld- ja detailplaneeringu muinsuskaitse eritingimusi ning osaleda planeerimismenetlustes;
- 3) lahendada arheoloogilisi leide puudutavaid küsimusi;
- 4) korraldada uuringuid;
- 5) korraldada mälestiste tähistamist;
- 6) rakendada toetusprogramme;
- 7) teha kultuuriväärtuste kaitse korraldamisel koostööd mäluasutuste, kohaliku omavalitsuse üksuste ja riigiasutustega.

(5) Järelevalveosakonna põhiülesanded on:

- 1) analüüsida mälestiste seisukorda ja sellest tulenevaid riske;
- 2) teha muinsuskaitse seaduses ja muuseumiseaduses sätestatud juhtudel riiklikku ja haldusjärelevalvet;
- 3) hinnata seaduses sätestatud juhtudel muinsuskaitse valdkonnas tegutsevate isikute kvalifikatsiooni vastavust pädevuse nõuetele ja anda pädevustunnistusi;
- 4) menetleda kohtuvälise menetlejana muinsuskaitse seaduses sätestatud väärtegusi;
- 5) teha järelevalve korraldamisel koostööd kohaliku omavalitsuse üksuste ja riigiasutustega.

(6) Kommunikatsiooniosakonna põhiülesanded on:

- 1) kavandada ja korraldada ameti välis- ja sisekommunikatsiooni;
- 2) koostada ja teha kättesaadavaks kultuuripärandialast teavet, meetodilisi materjale ja standardeid ning korraldada teabepäevi ja avalikkuse kaasamist;
- 3) teha koostööd mäluasutuste, kohaliku omavalitsuse üksuste ja riigiasutustega kultuuripärandialase teabe levitamisel;
- 4) kavandada ja korraldada Eesti kultuuripärandi tutvustamist Eestis ja välismaal.

(7) Pärandihalduse osakonna põhiülesanded on:

- 1) koguda andmeid kultuuripärandi valdkonna kohta ning analüüsida arengusuundi, kultuuripärandi seisundit ja riske;
- 2) osaleda mälestiseks ja muinsuskaitsealaks tunnistamise või lõpetamise menetlustes ning vastavate õigusaktide eelnõude ettevalmistamises;
- 3) pidada ja arendada kultuurimälestiste riiklikku registrit ja muuseumide andmekogu;
- 4) arendada digitaalse kultuuripärandi valdkonda;
- 5) pidada ameti arhiivi.

(8) Tugiteenuste osakond korraldab ameti üldist tööd, arendustegevust, personalitööd, finantsarvestust, eelarvestamist, asjaajamist ja dokumendihaldust.

(9) Ameti struktuuriüksuste juhtimise, juhtide ülesanded, õigused ja kohustused, alluvuse ja asendamise korra määrab peadirektor.

5. peatükk

Rakendussätted

§ 12. Määruse kehtetuks tunnistamine

Kultuuriministri 09. veebruari 2007. a määrus nr 4 „Muinsuskaitseameti põhimäärus“ tunnistatakse kehtetuks.

(allkirjastatud digitaalselt)
Indrek Saar
minister

(allkirjastatud digitaalselt)
Tarvi Pürn
spordi asekantsler kantsleri ülesannetes